

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра методики та практики викладання іноземної мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Олександр ГОЛОВКО

« _____ » _____ 2022 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна майстерність майбутнього працівника сфери освіти

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 філологія

освітня програма Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова, Переклад (іспанська та англійська мови), Переклад (китайська та англійська мови), Переклад (арабська та англійська мови)

спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська, 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька, 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька, 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська, 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - китайська, 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - арабська

вид дисципліни за вибором

факультет іноземних мов

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов

“26” серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Віра ШАСТАЛО, кандидат філологічних наук, доцент кафедри методики та практики викладання іноземної мови.

Програму схвалено на засіданні кафедри методики та практики викладання іноземної мови

Протокол від “26” серпня 2022 року № 10

Завідувач кафедри методики та практики викладання іноземної мови

_____ Анастасія ПТУШКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітніх (професійної/наукової) програм (керівниками проектних груп) Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова, Переклад (іспанська та англійська мови), Переклад (китайська та англійська мови), Переклад (арабська та англійська мови)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова
_____ Людмила СОЛОЩУК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Німецька мова та література і переклад та англійська мова
_____ Олеся МАЛАЯ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Французька мова та література і переклад та англійська мова
_____ Марія БЄЛЯВСЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Переклад (іспанська та англійська мови)
_____ Діана ПЕСОЦЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Переклад (китайська та англійська мови)
_____ Юлія ЛАХМОТОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Переклад (арабська та англійська мови)
_____ Магда КАБІРІ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від “26” серпня 2022 року № 5

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Анна КОТОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність майбутнього працівника сфери освіти» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програм Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова, Переклад (іспанська та англійська мови), Переклад (китайська та англійська мови), Переклад (арабська та англійська мови) підготовки першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська, 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька, 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька, 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська, 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - китайська, 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - арабська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок викладацької діяльності. Курс спрямований на викладення основ педагогічної майстерності, тісно пов'язаний із циклом інших теоретичних дисциплін (психології, лінгвістики, дидактики, педагогіки), адже сфера освіти потребує не тільки високого практичного рівня предметної підготовки, але й поглиблених знань стосовно загальних закономірностей.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку філології, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися усно й письмово державною мовою.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Оволодіння загальнонауковими знаннями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Формування наступних фахових компетентностей:

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову в усній та письмовій формі, у жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК9. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК12. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК13. Здатність до організації ділової комунікації французькою, англійською та українською мовами. ознайомлення студентів з сучасними тенденціями в сфері освіти; розкриття суті складових частин і засобів сучасної педагогічної діяльності; формування професійно-методичних вмінь, необхідних для роботи в галузі; залучення майбутніх вчителів до роботи на засадах гуманізації, а також формування необхідної теоретичної бази знань для написання магістерських робіт та закладення підвалин для можливого продовження дослідницької роботи майбутніх фахівців.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
За вибором
Денна / змішана / дистанційна (згідно наказу університету) форма навчання
Рік підготовки
2-й
Семестр
3-й
Лекції
32 год.
Практичні, семінарські заняття
0 год.
Лабораторні заняття
0 год.
Самостійна робота
58 год.
у тому числі індивідуальні завдання
0 год.

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати

- основи педагогічної майстерності майбутнього працівника сфери освіти;
- сучасні вимоги до кваліфікації викладача іноземної мови;
- методи, технології та стратегії навчання іноземних мов у вищій школі;

вміти організувати теоретичне дослідження у галузі педагогіки, методики, психології та застосувати отримані знання на практиці.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1.

Тема 1. Педагогічна майстерність педагога вищої школи

1. Сутність педагогічної майстерності педагога
2. Рівні педагогічної майстерності педагога
3. Модель педагогічної майстерності педагога вищої школи

Тема 2. Педагогічне спілкування

1. Зміст та засоби спілкування
2. Види та рівні спілкування.
3. Соціальна ситуація спілкування
4. Педагогічне спілкування як різновид соціальної ситуації
5. Спілкування зі студентами в системі професійних цінностей викладача вищого навчального закладу

Тема 3. Професійні якості педагога вищої школи

1. Професійні комунікативні якості
2. Основні етапи професійного становлення та розвитку педагога вищої школи
3. Індивідуальний стиль професійної діяльності педагога вищої школи
4. Професійні кризи та деформації професійного розвитку педагога вищої школи

Тема 4. Поняття про педагогічний такт

1. Структура педагогічного такту
2. Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента
3. Методи розв'язання педагогічних конфліктів

Тема 5. Психолого-дидактичні основи навчально-виховного процесу

1. Суть та взаємозв'язок основних понять теорії навчання
2. Завдання педагогічної психології
3. Рівні навчання, викладання та засвоєння навчальної інформації

Тема 6. Вища школа як педагогічна система

1. Структура і завдання вищої освіти
2. Типи вищих навчальних закладів
3. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні
4. Система вищої освіти в Україні на тлі глобалізаційних процесів

Тема 7. Форми, методи і засоби навчання

1. Класифікація форм і видів навчальних занять
2. Управління пізнавальною діяльністю студентів. Методи, стимули активізації пізнавальної діяльності студентів
3. Лекція як ефективний засіб навчання у вищому навчальному закладі
4. Методика читання лекції. Лекторські дані
5. Призначення, зміст і методика проведення практичних занять. Види семінарських занять, їх цілі та завдання, методика проведення.
6. Організація самостійної роботи студентів

Тема 8. Педагогічна майстерність як вищий рівень професійної компетентності майбутнього викладача іноземної мови

1. До питання професійної майстерності викладача іноземної мови
2. Професійна компетентність викладача іноземних мов

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин					
	Денна / змішана / дистанційна (згідно наказу університету) форма навчання					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	8	9	10	11	12	13
Розділ 1.						
Разом за розділом 1	90	32				58
Усього годин	90	32				58

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

Не передбачено робочим навчальним планом

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекцій, робота з конспектом та теоретичною літературою. Робота з методичними матеріалами.	58
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено робочим навчальним планом

7. Методи навчання

- Словесні методи: розповідь, бесіда, лекція.
- Наочні методи: презентація, демонстрація, ілюстрація.
- Практичні методи: складання конспектів, рефератів, доповідей.
- Організація самостійного пошуку студентів.
- Робота з аудіо та відеоматеріалом.

8. Методи контролю

1. Метод усного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування протягом заняття.
2. Метод самоконтролю.
3. Метод письмового контролю.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Екзамен	Сума
Розділ 1	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
40	Не передбачено робочим навчальним планом	Не передбачено робочим навчальним планом	40	60	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Розділ 1:

поточна робота 20 балів (20 балів за 1 роботу)

робота в аудиторії 20 балів (5 балів за 1 відповідь)

Екзамен: 60 балів (30 тестових завдань по 2 бали)

Оцінювання письмових робіт

Критерії оцінювання Оцінка	Вид роботи	К-ть балів
«відмінно» Робота бездоганно систематизована, демонструє зв'язки та послідовність у структурі викладення. Розкриває основні ідеї чи тему. Логічно та послідовно організована. Робота відбиває докази, що підтримують припущення та висновки.	Поточний контроль (1 робота)	18-20
	Екзаменаційна робота (тестове завдання)	54-60
«добре» Робота містить основні ідеї, які в основному пов'язані з наданою темою. Часто використовуються обґрунтовані та достовірні джерела. Робота часто відбиває докази, що підтримують припущення та висновки	Поточний контроль (1 робота)	14-17
	Екзаменаційна робота (тестове завдання)	48-53
«задовільно» Робота погано систематизована, демонструє порушення зв'язки та послідовність у структурі викладення. Роботі бракує ясно викладених ідей. Вони часто не пов'язані з темою. Роботі бракує обґрунтованих та достовірних джерел. Робота не відбиває докази, що підтримують припущення та висновки.	Поточний контроль (1 робота)	10-13
	Екзаменаційна робота (тестове завдання)	47-41

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи : курс лекцій: модульне навчання / А.М. Алексюк. – К., 1993. – 218с.
2. Бондар В.І. Теорія і практика модульного навчання у вищих закладах освіти (на матеріалах дидактики) / В.І.Бондар // Освіта і управління. – 1999. – Т. 3, № 1. — С. 19 – 40.
3. Бухнієва О.А. Підготовка аспірантів до інноваційної діяльності у вищому навчальному закладі: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / О.А. Бухнієва; РВНЗ «Кримський гуманітарний ун-т». – Ялта, 2011. – 20 с.
4. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи : курс лекцій / В.П.Головенкін. – К. : НТУУ «КПІ», 2009. – 406 с.
5. Євсюков О. Ф. , Герман Л. В. , Тихоненко О. В. , Підгородецька І. Ю. Педагогіка і психологія вищої школи: навчальний посібник [для магістрантів та аспірантів аграрних ВНЗ]. Харків, 2014. 262 с.
6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський – К.: Центр учбової літ., 2009. – 472 с.